

Uitspraak op het beroep van de heren T. en M., beiden wonende te [...] (hierna: appellanten)

1. De procedure

- 1.1 Bij brief, met bijlagen, gedateerd 27 januari 2017 aan het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) hebben appellanten, zoals door hen toegelicht aan het generale college in hun brief, met bijlagen, gedateerd 28 maart 2017:
- bezwaar gemaakt tegen het besluit van het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente te [...] (hierna: het CvK respectievelijk de gemeente) om het regionale college voor de behandeling van beheerszaken in Utrecht (hierna: het RCBB) niet op grond van ordinantie 11-8-5 van de kerkorde te informeren over de afkeuring van de begroting van de gemeente voor het jaar 2014;
 - beroep ingesteld tegen het besluit tot goedkeuring van de jaarrekening van de gemeente over het jaar 2014 door het RCBB; en
 - beroep ingesteld tegen het nalaten van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Utrecht (hierna: het regionale college) uitspraak te doen op het voornoemde bezwaar van appellanten tegen het besluit van het CvK.
- 1.2 Het generale college heeft het CvK en het RCBB in de gelegenheid gesteld om daarop te reageren en zij hebben daarvan geen gebruik gemaakt.
- 1.3 Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die het regionale college hem heeft doen toekomen.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De beoordeling

- 2.1 Op grond van ordinantie 12-3-1 is voor ontvankelijkheid vereist dat de bezwaarde is getroffen in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid. Of aan dit vereiste is voldaan, dient te worden getoetst op het moment van de beoordeling van het bezwaar, aan de feiten en omstandigheden op dat moment. Het RCBB is inmiddels door de onderhavige zaak door appellanten in kennis gesteld van hun stelling, wat daarvan zij, dat het CvK het besluit heeft genomen het RCBB niet op grond van ordinantie 11-8-5 te informeren over de afkeuring van de begroting van de gemeente voor het jaar 2014. Daarmee hebben appellanten bereikt dat het RCBB daarvan op de hoogte is. Zij zijn daardoor in ieder geval niet meer in hun werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid getroffen, daargelaten de vraag of zij dat eerder wel waren. Appellanten dienen daarom niet-ontvankelijk te worden verklaard in hun bezwaar.
- 2.2 Omdat het regionale college niet tot een ander oordeel kan komen, zal het generale college om proceseconomische redenen geen toepassing geven aan artikel 2, eerste lid, generale regeling kerkelijke rechtspraak en het bezwaarschrift van appellanten niet doorzenden naar het regionale college. Het generale college zal appellanten zelf niet-ontvankelijk verklaren in hun bezwaar tegen het door hen gestelde besluit van het CvK. Hiermee is eveneens gegeven dat appellanten onvoldoende belang hebben bij behandeling van hun beroep tegen het door hen gestelde nalaten van het regionale college, wat daarvan zij, uitspraak te doen op dat bezwaar.
- 2.3 Met betrekking tot het beroep tegen de goedkeuring van de jaarrekening overweegt het generale college als volgt. Het RCBB is niet bevoegd een jaarrekening goed of af te keuren. Wel kan het RCBB op grond van ordinantie 11-8-2 met de kerkenraad in overleg treden over wijziging of aanvulling van de jaarrekening en op grond van 11-9-1 bepaalde maatregelen treffen indien het RCBB van oordeel is dat geen sprake is van een verantwoorde jaarrekening. Volgens ordinantie 11-22-5 kan echter alleen een kerkelijk lichaam in beroep gaan tegen een besluit van het RCBB. Hieruit volgt dat gemeenteleden daartoe niet gerechtigd zijn. Om die reden dienen appellanten ook in hun beroep tegen het besluit van het RCBB niet-ontvankelijk te worden verklaard.
- 2.4 Appellanten verzoeken het generale college gebruik te maken van zijn bevoegdheid op grond van ordinantie 12-6-3. Deze ordinantie bepaalt dat, indien een kerkelijk lichaam of lid daarvan, dan wel een ambtsdrager als zodanig nalatig blijft in de naleving of tenuitvoerlegging van een beslissing van een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, dit college bevoegd is daarvan mededeling te doen aan het daarvoor aangewezen college voor het opzicht, dat gerechtigd is jegens betrokkenen of, indien het een kerkelijk lichaam betreft, de leden

daarvan die niet bereid zijn de gegeven beslissing te eerbiedigen, gebruik te maken van één van de middelen van kerkelijke tucht, genoemd in ordinantie 10-9. Het generale college heeft echter geen beslissing genomen in de naleving of tenuitvoerlegging waarvan het CvK nalatig blijft. Het generale college heeft in zijn uitspraak van 26 oktober 2015 (zaaknummer: 04/15) geconstateerd dat door de uitspraak van het regionale college van 27 februari 2015 (zaaknummer: 2015-058) een bepaalde wijziging in de begroting voor het jaar 2014 geen rechtskracht heeft verkregen. Het generale college heeft daar geen beslissing aan verbonden die het CvK diende te eerbiedigen.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart appellanten niet-ontvankelijk in hun bezwaar en beroep; en
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 14 december 2017 door
mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff, P.C. Slootweg.

Uitspraak op het beroep van ds. [X.] (hierna: appellant)1. De procedure

- 1.1 Appellant heeft tijdig beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: het GCA) van 26 januari 2017.
- 1.2 Op 11 mei 2017 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden waarbij appelland werd bijgestaan door [Y.].
- 1.3 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) heeft kennisgenomen van de stukken die het GCA hem heeft doen toekomen, waaronder de stukken genoemd in onderdeel 1.3 van de uitspraak van het generale college van 8 november 2016 (de losmakingsprocedure, zaaknummer 09/16).

2. De procedure bij het GCA

- 2.1 Bij voornoemde uitspraak van het GCA is appelland op grond van ordinantie 3-21 van de kerkorde ontheven van het ambt van predikant.
- 2.2 Daaraan is voorafgegaan de hiervoor in onderdeel 1.3 genoemde procedure op grond van ordinantie 3-20, tot losmaking van appelland van de gemeente waaraan hij als predikant verbonden was. In die procedure heeft het GCA bij uitspraak van 30 juni 2016 geoordeeld dat appelland zijn gemeente niet langer met stichting kan dienen. In beroep bevestigde het generale college deze uitspraak bij zijn hiervoor in onderdeel 1.3 genoemde uitspraak van 8 november 2016.
- 2.3 Bij de uitspraak van 30 juni 2016 heropende het GCA het onderzoek om, op grond van ordinantie 3-21, te kunnen beoordelen of appelland al dan niet bekwaam is om enige gemeente met stichting te dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam te zijn.
- 2.4 Op 29 september 2016 heeft het GCA een hoorzitting gehouden. Bij tussenuitspraak van 27 oktober 2016 kondigde het GCA aan dat het, ter beoordeling van de geschiktheid van appelland voor het ambt van predikant, voornemens was aanvullend onderzoek te laten uitvoeren door een met name genoemde, door het GCA aan te wijzen gedragsdeskundige. Het GCA heeft in zijn tussenuitspraak tevens een aantal onderzoeksvragen geformuleerd en appelland gelegenheid gegeven schriftelijk te reageren op het voornemen van het GCA, zowel wat betreft de persoon van de deskundige als de voorgenomen vragen. Appelland is akkoord gegaan met beide.
- 2.5 Op 7 december 2016 heeft de gedragsdeskundige een rapport uitgebracht. Na door het GCA in de gelegenheid te zijn gesteld op het rapport te reageren, heeft appelland daarmee ingestemd en verklaard af te zien van zijn recht om mondeling zijn standpunt toe te lichten.
- 2.6 Bij voormelde uitspraak van 26 januari 2017 (waarvan beroep) heeft het GCA het volgende overwogen:

'2.6 Zoals in de uitspraak van 27 oktober 2016 in overweging 3.7. weergegeven zijn door de kerkenraad de volgende kritische opmerkingen geplaatst met betrekking tot het handelen en nalaten van de predikant in zijn ambtsuitoefening:

- *de predikant ventileert politieke voorkeuren en stevige oordelen over andersdenkenden;*
- *de predikant doet andere onacceptabele uitspraken, al dan niet vanaf de kansel, en demonstreert daarmee onvoldoende antenne te hebben voor wat wel of niet kan;*
- *de predikant staat niet of nauwelijks open voor iets anders dan zijn eigen visie;*
- *de predikant legt vrijwel alles buiten zichzelf en laat een tekort aan het vermogen tot zelfreflectie zien;*
- *de predikant lijkt over weinig of geen empathisch vermogen te beschikken.*

2.7 De hiervoor vermelde kritische opmerkingen over het functioneren van de predikant zijn zowel door het BM als door het RCV onderschreven op basis van eigen ervaring en waarneming. Beide kerkelijke organen hebben hun twijfels geuit omtrent de geschiktheid van de predikant om enige gemeente met stichting te dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam te zijn.

2.8 Tijdens de hoorzitting op 29 september 2016 zijn de hiervoor onder 2.5. [bedoeld zal zijn: 2.6.] weergegeven kritische opmerkingen door de predikant erkend dan wel niet of onvoldoende weersproken. Tevens heeft het GCA geconstateerd dat appelland op de hem gestelde vragen regelmatig niet is ingegaan doch zich uitvoerig over niet terzake doende andere details uit liet. Daarnaast wees de predikant vrijwel alle geuite kritiek van de hand en gaf hij blijk van een volledig andere beleving van de situatie in de gemeente (...) dan door de kerkenraad

aangegeven en door het BM en RCV vastgesteld. Volgens hem berustte alle kritiek op een hetze tegen hem, gevoerd door de voorzitter van de kerkenraad.

- 2.9 *Het GCA stelt vast dat uit het onderzoek van de gedragsdeskundige bevestiging valt te lezen van de hiervoor vermelde kritische opmerkingen over het functioneren van de predikant (...).*
- 2.10 *Het moge zo zijn dat de gedragsdeskundige op basis van haar onderzoek de predikant selectief geschikt acht voor het ambt van predikant, maar niet generiek inzetbaar (...). Dit neemt niet weg dat uit het rapport van de gedragsdeskundige blijkt dat de predikant op de tien onderzochte competenties slechts op drie kwalificaties voldoende scoort, op vier matig en op drie zwak.*
- 2.11 *Hetgeen hiervoor is overwogen, in onderling verband en samenhang beschouwd, leidt het GCA tot de conclusie dat de predikant niet voldoet aan de criteria, zoals vermeld in de overwegingen 3.3. en 3.5. van de hiervoor bedoelde uitspraak van 27 oktober 2016. Hieruit vloeit voort dat de predikant ongeschikt is om enige gemeente met stichting te dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam te zijn, zodat de predikant dient te worden ontheven van het ambt.'*

3. Gronden van het beroep

- 3.1 Het GCA heeft volgens appelland onvoldoende gewicht toegekend aan de hoogbegaafdheid van appelland. Hoogbegaafden beschikken wel degelijk over (voldoende) empathisch vermogen, maar zij denken anders, voelen anders en uiten het anders. Voor het engagement van hoogbegaafden is allesbepalend of iets echt is of niet.
- 3.2 Appelland stelt dat het GCA het rapport van de gedragsdeskundige niet geïnterpreteerd heeft naar de geest waarin dat geschreven is. Het advies dat appelland selectief geschikt is, is niet negatief bedoeld. De gedragsdeskundige bedoelt hiermee dat de vrijzinnige ligging en de onomwonden manier van communicatie van appelland mogelijk niet passend is voor andere liggingen en regio's binnen de kerk zonder directe communicatie en een no-nonsensementaliteit.
- 3.3 Appelland wijst op positieve kwalificaties over hem in het rapport, zoals charismatisch, begeesterend, zeer gedreven, sterk betrokken, duidelijk op interactie gericht, hartelijk, hulpvaardig, no-nonsense, goed in staat om op zichzelf te reflecteren, coöperatief, constructief, zeer flexibel, rechte doorzee, eerlijk, transparant maar niet altijd subtiel, oorspronkelijke stijl en enthousiasmerend. Het oordeel van het GCA staat daarmee in schril contrast. Appelland haalt een citaat aan van de gedragsdeskundige dat hij 'voldoende empathisch [is], maar wel vanuit zijn eigen referentiekader en afhankelijk van de ernst van de situatie'. De gedragsdeskundige verwijst met de woorden 'eigen referentiekader' en 'ernst van de situatie' naar zijn hoogbegaafdheid, zo stelt appelland.
- 3.4 Voorts stelt appelland het rapport tegenover de feiten die zijn gesteld in de procedure die tot zijn losmaking heeft geleid, waaronder in het bijzonder het volgens hem met het rapport volstrekt onverenigbare visitatierapport van januari 2013.
- 3.5 Ten slotte stelt appelland dat hij geen politieke voorkeuren ventileert, geen onacceptabele uitspraken doet en niet oordeelt over andersdenkenden. Wel probeert hij soms met gedurfde uitspraken. Hij staat zeer open voor iets anders dan zijn eigen visie. Hij beschikt over meer dan voldoende vermogen tot zelfreflectie maar vanwege de singuliere gave om divergent te kunnen denken is hij 'wellicht wel eens onnavolgbaar te snel'. Dat hij over weinig of geen empathisch vermogen zou beschikken, duidt hij 'als benadeling vanwege mijn andersdenkendheid'.

4. Beoordeling

- 4.1 Op grond van ordinantie 3-21 kan het GCA een predikant ontheffen van het ambt van predikant indien het van oordeel is dat de predikant niet bekwaam is om enige gemeente met stichting te dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam te zijn. De vorming van dat oordeel draait in wezen om de vraag of het ambt van predikant aan appelland toevertrouwd kan blijven worden. Dit vergt een beoordeling van de geschiktheid van appelland voor het ambt van predikant. Het generale college ziet zich daarom gesteld voor de vraag welke criteria daarbij aangelegd dienen te worden.
- 4.2 Op 16 juni 2006 heeft de generale synode de uitsluitingscriteria vastgesteld op basis waarvan bij de toelating tot het ambt van predikant de geschiktheid van de kandidaat beoordeeld dient te worden door de geschiktheidscommissie. Het GCA is blijkens zijn tussen- en einduitspraak van oordeel dat deze criteria niet alleen bij de toelating van toepassing zijn, maar ook in het kader van ordinantie 3-21 kunnen worden gehanteerd. Appelland heeft zijn beroep niet tegen dit oordeel van het GCA gericht en het generale college sluit zich bij dit oordeel van het GCA aan. Voorts is het generale college van oordeel dat een beslissing tot toepassing van ordinantie 3-21 in beginsel aan de hand

van de uitsluitingscriteria verantwoord dient te worden. Vanwege de onderlinge samenhang van die criteria, is bij de verantwoording niet steeds een strikte scheiding aan te brengen en zal sprake kunnen zijn overlap; de toepasselijkheid van meerdere criteria kan tot uitdrukking komen in dezelfde feiten en omstandigheden.

- 4.3 Uit hetgeen hiervoor is overwogen, volgt dat in de toetsing van de geschiktheid voor het ambt van predikant in het kader van ordinantie 3-21 onderzocht dient te worden of de predikant:
- A. om kan gaan met de bij het ambt behorende bevoegdheden (legitimatie), (vol-)macht en vrijheid;
 - B. betrouwbaar is in de uitoefening van zijn/haar ambt;
 - C. een persoonlijkheid, persoonlijk geloof en spiritualiteit heeft, die getuigen van groei en ontwikkeling;
 - D. liefde heeft voor en verbondenheid voelt met het geheel van de kerk; en
 - E. leiding kan geven en kan samenwerken.

- 4.4 Deze aspecten van de volmachtscompetenties voor het ambt van predikant leiden tot de volgende uitsluitingscriteria ten dienste van de beoordeling van de geschiktheid:

A. Legitimatie, volmacht en vrijheid

Uitsluiting geldt wanneer iemand

- a. niet in staat of bereid is zijn/haar eigen vooronderstellingen te onderkennen, en/of deze niet kan of wil opschorten. (De toelichting bij dit subonderdeel luidt: 'Hiermee wordt bedoeld dat de betrokkene zich bewust moet tonen van het spanningsveld tussen de eigen overtuiging enerzijds en de pluriformiteit aan overtuigingen binnen gemeente en kerk anderzijds. Iemand die het eigen standpunt niet kan relativiseren, kan zich ook niet verplaatsen in het standpunt van een ander. Het gaat hier dus om de manier waarop iemand vanuit zijn of haar geloofsvisie omgaat met die van anderen. Uiteraard is niet aan de geschiktheidscommissie om te oordelen over de geloofsvisie van de betrokkene zelf');
- b. niet in staat is zichzelf te profileren, noch een autonome positie in kan nemen tegenover een ander c.q. de gegeven gesprekspartner.

B. Betrouwbaarheid in de ambtsuitoefening

Uitsluiting geldt wanneer iemand

- a. niet bereid of in staat is transparant te zijn in zijn of haar handelen;
- b. niet bereid of in staat is verantwoording af te leggen van werkzaamheden en keuzen.

C. Een persoonlijkheid en persoonlijke spiritualiteit, die getuigen van groei en ontwikkeling

(De toelichting bij dit onderdeel luidt: 'Het accent ligt hierbij op de dynamiek en de groei in de persoonlijkheid en persoonlijke spiritualiteit. Overigens mag een zekere mate van rijpheid verlangd worden wanneer wij het ambt aan een kandidaat toevertrouwen.')

Uitsluiting geldt wanneer iemand

- a. trekken heeft van rigiditeit dan wel vormloosheid in zijn of haar persoonlijkheid;
- b. in zijn of haar persoonlijke spiritualiteit, geloof en/of geloofsbeleving blijkt geeft van rigide of amorfe trekken.

D. Liefde voor en verbondenheid met het geheel van de kerk

Uitsluiting geldt wanneer iemand

- a. de kerk bovenmate idealiseert. (De toelichting bij dit subonderdeel luidt: 'Hiermee wordt bedoeld op een houding waaruit blijkt dat iemand geen oog heeft voor het onderscheid tussen ideaal en werkelijkheid en daardoor niet in staat is tot het omgaan met onvolkomenheden en tekortkomingen van mensen in de kerkelijke praktijk van alledag');
- b. de kerk hem/haar onverschillig laat.

E. Leiding geven en samenwerken

Uitsluiting geldt wanneer iemand

- a. zich in relatie tot een ander er buiten, er boven of er onder stelt;
- b. zich niet bewust is van zijn/haar eigen grenzen en die van anderen.

- 4.5 Het generale college oordeelt dat uitsluitingscriteria A.a, B.b, C.a, C.b, E.a en E.b van toepassing zijn.

- 4.5.1 A (*Legitimatie, volmacht en vrijheid*) sub a: iemand is niet in staat of bereid zijn/haar eigen vooronderstellingen te onderkennen, en/of kan of wil deze niet opschorten. Tijdens de mondelinge behandeling heeft appellant desgevraagd – en bij herhaling – niet duidelijk gemaakt wie hem in zijn prediking kan afremmen of anderszins kan bijsturen. Voorts is het generale college gebleken dat appellant in zijn echtheidsvooronderstelling een zorgwekkende absoluutheid voorstaat: alles bepalend, volgens appellant, is of iets 'echt' is maar hij bleek desgevraagd niet in staat begrijpelijk toe te lichten welke enigszins objectieerbare criteria hij

hanteert om vast te stellen wat 'echt' is. Hieruit blijkt dat appelland zich in zijn ambtsuitoefening een in zekere zin onbegrensde vrijheid toemeet.

Dat appelland zijn grenzen onvoldoende in acht neemt en zijn legitimatie (bevoegdheid) op onjuiste wijze heeft ingezet, blijkt voorts uit de intensiteit van zijn afkeurende reactie op hen die hem, naar hij stelt, in de gemeente waarvan hij is losgemaakt, hebben aangevallen: de heftige preek van [dd/mm/jj] onderstreept dit. Ter illustratie geeft het generale college een deel van deze preek weer:

[Citaten uit preek]

Zijn tijdens de mondelinge behandeling uitgesproken: 'mea culpa, maar het was een hartekreet en ik kon niet anders', maakt het beeld niet anders. Bovendien staat de preek niet op zichzelf.

Het generale college wijst in dit verband op een naar het oordeel van het generale college grensoverschrijdende publicatie van appelland (opgenomen als bijlage bij een van de ingezonden klachtbrieven met betrekking tot appelland die gevoegd zijn in het losmakingsdossier van het GCA.

Daarin laat appelland zich op minachtende wijze kritisch uit over de liturgie van een naburige gemeente, waarin hij mocht voorgaan. Zo schrijft hij:

[Citaat uit publicatie]

Hieruit blijkt ook dat, anders dan hij aanvoert, appelland onacceptabele uitspraken heeft gedaan (die verder gaan dan een retorische provocatie) die blijken geven van het oordelen over andersdenkenden. Het risico dat dit opnieuw zal voorvallen acht het generale college onverantwoord groot. Bij de inschatting van de kans op herhaling betreft het generale college het waarneembare gebrek aan zelfreflectief vermogen en de onvoldoende zichtbare groei en persoonlijke ont- wikkeling van appelland die uit de volgende onderdelen zal blijken.

4.5.2 B (Betrouwbaarheid in de ambtsuitoefening) sub b: iemand is niet bereid of in staat verantwoording af te leggen van werkzaamheden en keuzen.

Tijdens de mondelinge behandeling heeft appelland laten zien dat hij beperkt in staat is op begrijpelijke wijze verantwoording af te leggen. Meerdere vragen gesteld door leden van het generale college beantwoordde hij niet of beantwoordde hij niet ter zake doende. Het generale college constateert dat de communicatie met appelland in dat opzicht moeizaam verliep en dat dit aansluit op de constatering van het GCA dat appelland op de hem gestelde vragen regelmatig niet is ingegaan, doch zich uitvoerig over niet ter zake doende andere, in de woorden van het GCA, details uitliet. Appelland laat voorts blijken oorzaken buiten zichzelf te zoeken. Dat hij over weinig of geen empathisch vermogen zou beschikken duidt hij 'als benadeling vanwege mijn andersdenkendheid'. Volgens appelland, zo begrijpt het generale college, overkomt hem dit. Daarmee is appelland naar het oordeel van het generale college onvoldoende kritisch op zichzelf. Dit komt in het bijzonder tot uitdrukking in zijn houding tegenover de problematiek die tot zijn losmaking heeft geleid. Zoals hij blijktbaar ook bij het GCA heeft gedaan, heeft appelland de toedracht daarvan tijdens de mondelinge behandeling door het generale college grotendeels toegerekend aan anderen. Gelet op de ernst van de spanningen die gerezen zijn in de gemeente waarvan hij is losgemaakt en zijn rol daarin, acht het generale college dit een zorgwekkend verkeerde inschatting. De enige les die appelland naar aanleiding van de losmaking wat betreft zijn persoon desgevraagd stelt te hebben getrokken, is dat hij zichzelf meer moet afremmen om te voorkomen dat mensen die niet zo hoog intellectueel zijn, hem niet bijhouden.

Het generale college is op grond daarvan van oordeel dat onvoldoende sprake is van zelfreflectief vermogen, hetgeen het generale college onmisbaar acht voor betrouwbaarheid in de ambtsuitoefening in de zin van berekenbaarheid. Zonder zelfreflectie is zinvolle verantwoording redelijkerwijs niet te verwachten. Het generale college vreest dat dit aspect van het karakter van appelland bij voortdurende ambtsuitoefening door hem een onevenredige druk op gemeenten (van welke ligging dan ook) zal zetten om zich aan te passen aan de predikant.

Dat in het rapport wordt vermeld dat appelland 'op zich (...) goed in staat [is] om op zichzelf te reflecteren', doet hieraan niet af. Daargelaten dat uiteindelijk niet een gedragsdeskundige maar het GCA de geschiktheid dient te beoordelen in het kader van ordinantie 3-21, is het generale college niet gebleken dat het door het GCA en het generale college van appelland gevormde beeld onverenigbaar is met het rapport van de gedragsdeskundige. De door appelland aangehaalde citaten en positieve kwalificaties geven naar het oordeel van het generale college geen evenwichtig of representatief beeld van het rapport. Voorts is het advies van selectieve geschiktheid waar appelland op wijst, niet van doorslaggevende betekenis. Niet alleen omdat, zoals hiervoor overwogen, de

gedragsdeskundige niet tot taak heeft de geschiktheid in het kader van ordinantie 3-21 te beoordelen, maar ook gezien het feit dat appellant juist is losgemaakt van een gemeente met het profiel waarvoor hij volgens de gedragsdeskundige selectief geschikt zou zijn.

4.5.3 C (*Een persoonlijkheid en persoonlijke spiritualiteit, die getuigen van groei en ontwikkeling*):

sub a: iemand heeft trekken van rigiditeit dan wel vormloosheid in zijn of haar persoonlijkheid of
sub b: iemand geeft in zijn of haar persoonlijke spiritualiteit, geloof en/of geloofsbeleving blijk van rigide of amorfe trekken.

Het generale college overweegt dat, ondanks al hetgeen is voorgevallen in de gemeente waarvan hij is losgemaakt, appellant tijdens de mondelinge behandeling vastberaden verklaarde dat hij geen 'veilige dominee' is, dat hij het randje opzoekt. Hij vindt zichzelf een schaap met vijf poten en hoogbegaafd. Hij schrijft zichzelf een singuliere gave (divergent denken, volgens de gedragsdeskundige) toe. Getalenteerde mensen, zo stelt appellant, hebben valkuilen.

Ook hierin ziet het generale college een gebrek aan zelfreflectie, zoals dat hiervoor ook tot uitdrukking komt bij de toepassing van uitsluitingscriterium A. Voorts leidt het generale college daaruit af dat appellant zich in wezen niet ontwikkelt en dat appellant dat kennelijk, afgezien van het feit dat hij stelt dat hij zichzelf 'verlangzaming' aanleert, ook niet nodig vindt. Het gebrek aan zelfreflectie leidt bij hem tot een gebrek aan groei en ontwikkeling van zijn persoon.

Ook de radicale vooronderstellingen over echtheid en vrijheid (zie hiervoor bij de toetsing van uitsluitingscriterium A) die appellant wat zijn prediking betreft voorstaat (wat hij tijdens de mondelinge behandeling omschrijft als het waagstuk van de prediking) geven naar het oordeel van het generale college blijk van rigiditeit en staan groei en ontwikkeling in de weg, zowel op het vlak van zijn persoonlijkheid, als dat van de kenbare persoonlijke spiritualiteit en geloofsbeleving van appellant.

Ook hierdoor acht het generale college het risico onverantwoord groot dat door voortgezette ambtsuitoefening door appellant, in een gemeente of elders in de kerk, opnieuw te hoge spanningen zullen rijzen.

4.5.4 E (*Leiding geven en samenwerken*):

sub a: iemand stelt zich in relatie tot een ander er buiten, er boven of er onder of

sub b: is zich niet bewust van zijn/haar eigen grenzen en die van anderen.

Zoals hiervoor bij de toetsing van uitsluitingscriterium A is overwogen, is voor appellant bepalend of iets 'echt' is, maar heeft hij niet kunnen uitleggen aan de hand van welke (objectieve) criteria hij vaststelt of iets of iemand 'echt' is. Het generale college leidt daaruit af dat appellant daarvoor kennelijk zelf een subjectieve, niet voor derden toetsbare maatstaf aanlegt en hanteert. Daarmee wordt hij, al dan niet door wat hij gelooft, in zekere zin zelf de maat, stelt hij zich boven de ander. Zo miskent hij naar het oordeel van het generale college zijn eigen grenzen en beperkingen. Daardoor wordt hij bovendien lastig in te schatten door anderen en dat ondermijnt zijn leidinggevend en samenwerkend vermogen.

Voorts overweegt het generale college dat uit het zelfbeeld van appellant, zoals dat hiervoor bij de toetsing van uitsluitingscriterium C naar voren komt, blijkt dat hij zich boven anderen stelt. Ook de hiervoor bij de toepassing van uitsluitingscriterium A aangehaalde minachtende liturgiekritiek, toont aan dat appellant zich boven anderen stelt (en over hen oordeelt). Dat hij zichzelf daarmee overschat, vindt overigens steun in het contrast tussen zijn zelfbeeld (het schaap met de vijf poten) enerzijds en de genuanceerde bevindingen in het rapport van de gedragsdeskundige en de, op enkele uitzonderingen na, negatieve en door appellant onvoldoende betwiste kritiek vanuit de bij de losmaking betrokken kerkelijke organen.

Zijn naar zijn eigen zeggen uitmuntende score op de test 'Divergent Denken' en de door hem gestelde hoogbegaafdheid, doen aan het voorgaande niet af. Het generale college acht het mogelijk dat het gedrag van appellant zich (ten dele) laat verklaren door de door hem gestelde hoogbegaafdheid en singuliere gave om divergent te kunnen denken. Dat neemt echter niet weg dat aan de uitsluitingscriteria getoetst dient te worden, ook als de betrokken predikant over dergelijke gaven zou beschikken. Hoogbegaafdheid en het vermogen divergent te kunnen denken, maken met andere woorden op zichzelf genomen iemand nog niet geschikt voor het ambt van predikant. Deze eigenschappen kunnen voor de vereiste vaardigheden zelfs een belemmering zijn, juist op het vlak van communicatie, leiding geven en samenwerken. Om die reden kan evenmin geoordeeld worden dat, zoals appellant aanvoert, het GCA een onjuist gewicht heeft toegekend aan de door appellant gestelde hoogbegaafdheid.

4.6 Het beeld van appellant dat het generale college zelfstandig en door eigen waarneming tijdens de mondelinge behandeling heeft gevormd, sluit aan bij de feiten die zijn aangevoerd in de procedure op grond van ordinantie 3-20. Feiten die appellant noch in die procedure noch in deze procedure

(voldoende) heeft betwist. Hiermee doelt het generale college op de feiten die zijn gebleken uit de visitatieverslagen en -adviezen van 2008, 2012, 2013 en 2015, het verslag van een gemeenteavond van [dd/mm/jj] en de preek van de predikant van [dd/mm/jj]. Naar het oordeel van het generale college blijkt uit dat beeld dat meerdere uitsluitingscriteria van toepassing zijn. Wanneer na jarenlange ervaring zoveel uitsluitingscriteria van toepassing blijken, valt redelijkerwijs niet te verwachten dat appelland als predikant nog enige gemeente met stichting kan dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam kan zijn. Hieruit volgt dat het beroep ongegrond verklaard dient te worden.

4.7 Wat appelland overigens tegen het oordeel van het GCA heeft aangevoerd, waaronder zijn klachten over de losmakingsprocedure, kan niet tot een ander oordeel leiden.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep ongegrond;
- bevestigt de uitspraak van het GCA onder aanvulling van gronden; en
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 2 oktober 2017

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mw mr. C.I.H. Kerstens-Fockens, mw mr. N.J. van Vulpen-Grootjans, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Slootweg.

1. Procedure

De voorzitter van het generale college heeft kennis genomen van:

- a. Het beroepschrift, met bijlage, van de heren [M.], [P.], [K.], [Wi.], [B.] en [We.], allen belijdende leden van de Protestantse Gemeente [...], per post ontvangen op 19 februari 2017, gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 19 januari 2017, verzonden op 19 januari 2017, nr. 2016-192 (hierna: [M.] en anderen). Met dit beroepschrift is tevens verzocht om met toepassing van ordinantie 12-8-3 de werking van het door [M.] en anderen bestreden besluit op te schorten. Bij evengenoemde uitspraak heeft het regionale college het bezwaar van [M.] en anderen ongegrond verklaard, welk bezwaar betrekking had op het besluit om over te gaan tot een restauratie van het orgel van de [X-kerk] in [...] voor een bedrag van 280.000 euro.
- b. Het verweerschrift van de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente [...] van 4 maart 2017.

2. Beoordeling

- 2.1 De rechtmatigheid van het hiervoor bedoelde besluit zal worden beoordeeld in de bodemprocedure. Op dat oordeel wordt thans niet vooruit gelopen. Er wordt thans slechts beoordeeld of aanleiding bestaat de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit op te schorten.
- 2.2 Het verzoek om opschorting strekt ertoe om onomkeerbare gevolgen te voorkomen. [M.] en anderen voeren - samengevat weergegeven - aan dat naar hun opvatting de op 25 oktober 2016 gehouden gemeenteavond waarop de restauratie van het orgel in de [X-kerk] aan de orde is gesteld niet kan worden aangemerkt als het kennen en horen van de gemeente inzake de restauratie van genoemd orgel. Zij stellen in dit verband voorts dat de opdracht tot restauratie al voor de bijeenkomst op 25 oktober 2016 was verleend. [M.] en anderen stellen zich op het standpunt dat de door de Algemene Kerkenraad gevolgde procedure inzake de restauratie van het orgel teruggedraaid dient te worden en dat de kerkelijke gemeente alsnog volgens de bepalingen van de kerkorde gekend en gehoord dient te worden. Daartoe bestaat aanleiding gelet op de hoogte van het bedrag dat met die restauratie is gemoeid.
- 2.3 De Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters hebben in hun verweer de stellingen van [M.] en anderen gemotiveerd betwist.
- 2.4 Onder verwijzing naar hetgeen is overwogen onder 2.1 laat de voorzitter in het midden of op 5 oktober 2016 sprake was van een voorgenomen besluit en het definitieve besluit eerst is genomen na de bijeenkomst van 25 oktober 2016, te weten op 29 oktober 2016 zoals in verweer is gesteld. Ook gaat de voorzitter niet in op de vraag wat het karakter was van de bijeenkomst op 25 oktober 2016.
- 2.5 In aanmerking genomen dat in het verweerschrift tevens is meegedeeld dat van voorbereidende werkzaamheden voor restauratie van het orgel geen sprake is, leidt het bestreden besluit thans nog niet tot onomkeerbare gevolgen, waarvoor [M.] en anderen blijkens hun verzoek bevreesd zijn.
- 2.6 Het voorgaande betekent dat het verzoek om toepassing van ordinantie 12-8-3 moet worden afgewezen.

3. Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om opschorting af.

Gedaan te Voorburg op 17 maart 2017
door mr Th.C. van Sloten, voorzitter.

Uitspraak op het beroep van appellanten de heer [M.] c.s., wonende te [...]

1. De procedure

- 1.1 Met de op 15 februari 2017 bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen e-mail hebben de heren [M.], [P.], [K.], [Wi.], [B.] en [We.] beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 17 januari 2017 (hierna: het regionale college), met nummer 2016-192.
- 1.2 Bij brief van 4 maart 2017 hebben de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de algemene kerkenraad) en het college van kerkrentmeesters op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Op 11 mei 2017 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij namens appellanten aanwezig waren de heren [M.] en [B.] Eveneens was aanwezig de heer [X.], orgelbouwer. Namens de algemene kerkenraad waren bij de hoorzitting aanwezig de heer [P.], voorzitter van de algemene kerkenraad, de heer [H.], voorzitter van het College van Kerkrentmeesters, en de heer [vdM.], voorzitter van de orgelcommissie.
- 1.4 Het generale college heeft kennisgenomen van de stukken die het regionale college hem heeft doen toekomen, alsmede van de met toestemming van appellanten na de hoorzitting door de algemene kerkenraad toegezonden stukken.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

Bij uitspraak van 17 januari 2017 heeft het regionale college de bezwaren van appellanten ongegrond verklaard. Het regionale college is ervan uitgegaan dat de bezwaren waren gericht tegen het besluit van het college van kerkrentmeesters van 5 oktober 2016, dat na de gemeenteavond van 25 oktober 2016 al dan niet uitdrukkelijk is bekrachtigd, om over te gaan tot een ingrijpende restauratie van het orgel van de [...]kerk in de gemeente [...], voor een prijs van € 280.000, zoals dat was voorzien in het zogenoemde Herstelplan A.

3. De beroepen en het verweer

In beroep is door zowel appellanten als verweerder voornamelijk verwezen naar de standpunten zoals ingenomen in de bezwaarfase bij het regionale college. Het generale college zal volstaan met een verwijzing naar de weergave hiervan in de uitspraak van 17 januari 2017.

In aanvulling daarop is aangevoerd dat - anders dan door het regionale college is overwogen - de gemeente niet is gekend in en gehoord over het besluit. Er is slechts een informatieavond over het kerkorgel belegd waarbij niet alleen de kerkelijke gemeente is uitgenodigd. Deze informatieavond had voornamelijk betrekking op fondsenwerving ten behoeve van de restauratie en op de vraag of bij de renovatie wel of niet tevens de voorbereidende werkzaamheden voor het derde klavier moesten worden meegenomen. De kerkelijke gemeente is op deze avond niet gekend en gehoord omtrent de vraag of het orgel ingrijpend zou moeten worden gerenoveerd, dan wel of een aanzienlijk goedkopere onderhoudsbeurt zou kunnen volstaan. Dit besluit was kennelijk al genomen, aldus appellanten.

In reactie hierop is namens verweerder betoogd dat het besluit tot renovatie al in 2007 was genomen en dat in 2016 vooral de vraag voorlag welk renovatieplan (A of B) zou moeten worden uitgevoerd. Het besluit van de algemene kerkenraad is eerst na deze informatieavond op 25 oktober 2016 definitief geworden.

4. Feiten

Voor een overzicht van de feitelijke achtergrond van het geschil verwijst het generale college eveneens naar hetgeen hierover is vermeld in de uitspraak van het regionale college. Voor zover hierover tussen partijen verschil van inzicht bestaat zal dit hierna bij de beoordeling van het geschil worden besproken.

5. Beoordeling

Artikel VI-5 van de kerkorde luidt:

“De kerkenraad neemt geen besluiten in aangelegenheden die voor het leven van de gemeente van wezenlijk belang zijn, zonder de leden van de gemeente daarin gekend en daarover gehoord te hebben.”

Ordinantie 4-8-7 luidt:

“De kerkenraad neemt geen besluiten tot het wijzigen van de gang van zaken in de gemeente ten aanzien van:

- het beantwoorden van de doopvragen door doopleden;*
- het toelaten van doopleden tot het avondmaal;*
- het verlenen van actief en passief kiesrecht aan doopleden;*
- de wijze van de verkiezing van ambtsdragers;*
- het zegenen van andere levensverbintenissen dan een huwelijk van man en vrouw;*

en ter zake van:

- de aanduiding en de naam van de gemeente;*
- het voortbestaan van de gemeente;*
- het aangaan van een samenwerkingsverband met een andere gemeente;*
- de plaats van samenkomst van de gemeente;*
- het verwerven, ingrijpend verbouwen, afbreken, verkopen of op andere wijze vervreemden van een kerkgebouw;*

zonder de leden van de gemeente daarin gekend en daarover gehoord te hebben.

Het kennen en horen dient in elk geval plaats te vinden in de vorm van een beraad in de gemeente indien het beraad in de desbetreffende ordinantie is voorgeschreven.”

- 5.1 Naar het oordeel van het generale college hebben appellanten op zichzelf terecht aangevoerd dat de informatieavond zoals deze is belegd op 25 oktober 2016 niet voldoet aan de eisen die artikel VI-5 van de kerkorde stelt aan het kennen en horen van de gemeente, alvorens te beslissen over de daar genoemde beslissingen. Artikel VI-5 van de kerkorde vereist dat wordt gekend en gehoord vóórdat het besluit wordt genomen, zodat alle zienswijzen bij het nemen van het besluit kunnen worden meegenomen. De notulen van de vergadering van de algemene kerkenraad van vlak voor die avond getuigen evenwel van een reeds genomen besluit. Het openlaten van de mogelijkheid om van een reeds genomen besluit terug te komen bij het ondervinden van veel weerstand is in dit kader dan ook onvoldoende. Daar komt nog bij dat de beslissing òf er daadwerkelijk zwaarwegende bezwaren zijn geuit kennelijk overgelaten aan een individueel lid en niet aan de algemene kerkenraad als zodanig. Deze is immers niet bijeen geweest na de informatieavond van 25 oktober 2016 voordat de opdracht is gegund.
- 5.2 Het generale college overweegt evenwel dat geen sprake is van strijd met artikel VI-5 van de kerkorde. Artikel VI-5 van de kerkorde bepaalt immers dat slechts besluiten in aangelegenheden die voor het leven van de gemeente van wezenlijk belang zijn niet worden genomen zonder de leden van de gemeente daarin gekend en gehoord te hebben. Ordinantie 4-8-7 geeft een opsomming van dergelijke aangelegenheden. Het generale college overweegt dat de keuze tussen restauratie en onderhoud reeds in 2007 is gemaakt. De betwiste beslissing was dan ook geen keuze tussen onderhoud en restauratie, maar een keuze tussen verschillende voorstellen voor de restauratie: het goedkopere Herstelplan A, zonder derde klavier en het verderstreckende Herstelplan B, met derde klavier. Een dergelijke aangelegenheid valt niet onder de opsomming van ordinantie 4-8-7. Het generale college overweegt overigens dat op 25 oktober 2016 de gemeente is geïnformeerd over deze verschillende voorstellen en over de keuze die hierin was gemaakt voor Herstelplan A. Gelet op de relatief geringe financiële consequenties van de keuze tussen beide herstelplannen en gelet op de reacties die op deze avond zijn geuit, waarbij zelfs veel steun werd geuit voor omvangrijkere werkzaamheden dan voorzien in Herstelplan A, kan niet gezegd worden dat de te nemen beslissing op dat moment een aangelegenheid betrof, die voor het leven van de gemeente van wezenlijk belang was. De beroepsgrond dat niet is gehoord conform artikel VI-5 van de kerkorde kan dan ook niet slagen.
- 5.3 Nu appellanten de overige overwegingen van het regionale college niet gemotiveerd hebben bestreden ziet het generale college in de algemene verwijzing naar de bezwaargronden evenmin aanleiding het beroep gegrond te verklaren.
6. Beslissing
Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;
- verklaart het beroep van appellanten ongegrond;
 - bevestigt de bestreden uitspraak van het regionale college onder aanvulling van gronden;

- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 4 juli 2017

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mw mr. C.I.H. Kerstens-Fockens, mw mr. N.J. Grootjans-van Vulpen, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Slootweg.

04/17 S-H

Procedure

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het GCBG) heeft kennis genomen van:

- a. het verzoekschrift van [M.], naar hij zegt mede namens [P.], [K.], [Wi.], [B.] en [We.] (hierna: verzoekers) van 8 augustus 2017 tot herziening van de door het GCBG op 4 juli 2017 gedane uitspraak met nummer 04/17, waarbij het beroep van verzoekers gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen van 17 januari 2017 met nummer 2016-192 ongegrond is verklaard en die uitspraak onder aanvulling van gronden is bevestigd;
- b. het verzoek om spoedvoorziening van 17 augustus 2017 van genoemde verzoekers in het kader van, zoals zij in hun verzoekschrift vermelden, de gevraagde herziening van de uitspraak van 4 juli 2017;
- c. het verweerschrift van 26 augustus 2017 van de algemene kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente [...].

Beoordeling

Ingevolge de kerkorde is slechts schorsing of een andere spoedvoorziening mogelijk gedurende de bezwaar- dan wel beroepsprocedure. De voorzitter verwijst hier naar ordinantie 12-3-5 en ordinantie 12-8-3. Thans is sprake van een verzoek om herziening als bedoeld in ordinantie 12-11 van de uitspraak van het GCBG d.d. 4 juli 2017 in welk kader verzoekers tevens om een spoedvoorziening hebben verzocht. De kerkorde voorziet echter in het kader van een dergelijke procedure niet in een grondslag voor het schorsen van een uitspraak van het GCBG dan wel het treffen van een andere spoedvoorziening. Het verzoek moet dan ook worden afgewezen.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- wijst het verzoek om het treffen van een spoedvoorziening af.

Gedaan te Voorburg op 6 september 2017
door mr Th.C van Sloten.

04/17 H

Uitspraak op het verzoek van [M.] c.s. om herziening van de uitspraak van het generale college van 4 juli 2017.

1. De procedure

- 1.1 Bij e-mail van 8 augustus 2017, met bijlagen, heeft [M.] herziening verzocht van de uitspraak van het generale college van 4 juli 2017, waarbij het generale college de uitspraak van 17 januari 2017 van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland, onder aanvulling van gronden heeft bevestigd.
- 1.2 Bij brief van 26 augustus 2017, met bijlagen, hebben de algemene kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] gereageerd op het herzieningsverzoek.

2. Beoordeling

- 2.1 Ingevolge ordinantie 12-11 kan herziening uitsluitend aan de orde komen indien het generale college feiten en omstandigheden ontmoet waarmee bij het doen van de betreffende einduitspraak geen of onvoldoende rekening is gehouden en die, als zij in aanmerking genomen waren, naar de mening van het generale college tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven.
- 2.2 [M.] heeft aan zijn herzieningsverzoek ten grondslag gelegd dat het generale college in zijn uitspraak ten onrechte tot uitgangspunt heeft genomen dat de keuze voor restauratie in plaats van onderhoud reeds in 2007 is gemaakt.
- 2.3 Het generale college overweegt dat zij – gelet op de bij de brief van 26 augustus 2017 overgelegde citaten uit de verslagen van de wijkkerkenraad [X-kerk] en de algemene kerkenraad van de Hervormde Gemeente te [...] – niet twijfelt aan het uitgangspunt zoals dat destijds onbetwist ten grondslag is gelegd aan de uitspraak van 4 juli 2017. Eventuele gebreken aan de procedure omtrent het nemen van het besluit tot grondige restauratie hadden destijds binnen de daarvoor geldende termijnen in een bezwaarprocedure naar voren gebracht moeten worden. Zij kunnen thans geen rol meer spelen.
- 2.4 Er is gelet op het voorgaande dan ook niet voldaan aan de voorwaarden voor herziening. Dientengevolge bestaat er geen grond om de zaak alsnog inhoudelijk te beoordelen.

3. Beslissing

- Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- wijst het verzoek om herziening van de uitspraak van 4 juli 2017 af;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 6 oktober 2017 door
mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mw mr. C.I.H.
Kerstens-Fockens, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Slootweg.

05/17 Uitspraak op het beroep van de heer [R.] (hierna: appelland)

1. De procedure

- 1.1 Bij op 13 maart 2017 per e-mail bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland ingekomen brief heeft appelland beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland in Zuid-Holland, gedaan op 13 februari 2017 met volgnummer 2016-193. Daarbij verklaarde het regionale college appelland niet-ontvankelijk in zijn bezwaar gedateerd 4 november 2016 voor zover gericht tegen het besluit van 11 april 2016 van de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] tot het aan de eredienst onttrekken van het kerkgebouw [X]. Voor het overige verklaarde het regionale college het bezwaar ongegrond.
- 1.2 Bij op 1 mei 2017 per post bij het generale college ingekomen brief heeft de algemene kerkenraad gereageerd op het beroepschrift.
- 1.3 Het generale college heeft kennisgenomen van de stukken die het regionale college hem heeft doen toekomen.
- 1.4 Betrokkenen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Gronden van het beroep

- 2.1 Appelland is van mening dat hij tijdig bezwaar heeft gemaakt tegen het besluit over het kerkgebouw. Hij stelt dat het een voorgenomen besluit is dat niet definitief kan zijn voordat daarover een gemeentevergadering is gehouden. Appelland heeft daarop gewacht. Dat hij daardoor zijn bezwaar later heeft ingediend, kan hem niet worden aangerekend. De besluitvorming kan evenmin zijn afgerond voordat de gemeentevergadering heeft plaatsgevonden.
- 2.2 Appelland stelt voorts dat het regionale college ten onrechte heeft overwogen dat hij bezwaar heeft gemaakt tegen ontijdige besluitvorming door de algemene kerkenraad. Appelland stelt dat zijn bezwaar ziet op het uitvoeren van voorgenomen besluiten voordat de gemeente gehoord is over de relevante bezuinigingsvoorstellen.

3. Beoordeling van het beroep

- 3.1 Volgens ordinantie 12-3-4 dient een bezwaar te worden ingesteld binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijze kennis kon worden genomen. Het is vaste rechtspraak van het generale college dat aan die termijn strikt de hand dient te worden gehouden in verband met de rechtszekerheid.
- 3.2 Het bezwaarschrift dateert van 4 november 2016 en is aldus ingediend ruimschoots na dertig dagen na 24 april 2016, de dag waarop het besluit van 11 april 2016 werd bekendgemaakt. Zelfs als de brief van appelland aan de algemene kerkenraad van 18 oktober 2016 wordt aangemerkt als een revisieverzoek is sprake van een ruime overschrijding van die termijn. Appelland heeft geen argumenten aangevoerd die daarvoor een rechtvaardigingsgrond opleveren. Dat appelland nadere informatieverstrekking door de algemene kerkenraad heeft afgewacht om, naar hij stelt, voortijdige bezwarenprocedures te voorkomen, is geen rechtvaardigingsgrond. Voorts kan een besluit als het onderhavige definitief zijn hoewel gemeenteleden vooraf daarin niet zijn gekend of daarover zijn gehoord, daargelaten of dat in dit geval aan de orde is. Ook indien ordinantie 4-8-7 niet is nageleefd, dient tijdig te worden opgekomen tegen het besluit.
- 3.3 Ook overigens is niet gebleken dat sprake is van een voorgenomen besluit. Uit de weergave van het besluit van 11 april 2016 in het kerkblad van mei-juni 2016 blijkt dat het een definitief besluit is. Weliswaar kondigt de algemene kerkenraad in die editie van het kerkblad tevens een gemeentevergadering aan, de tekst van het besluit is duidelijk. Op twee plaatsen in het kerkblad staat, zonder enig voorbehoud, dat er met ingang van 1 januari 2017 geen erediensten meer gehouden zullen worden gehouden in kerkgebouw [X]. Het generale college begrijpt het kerkblad aldus dat de aangekondigde gemeentevergadering vooral ziet op de verdere besluitvorming, over het pastoraat en de samenwerking [wijk]. Uit het feit dat appelland de algemene kerkenraad heeft verzocht het besluit niet uit te voeren, blijkt voorts dat ook appelland ervan uitging dat het besluit per 1 januari 2017 uitgevoerd zou worden en dus definitief van aard was, en niet nog afhing van een gemeentevergadering. Het regionale college heeft appelland dan ook terecht niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar voor zover gericht tegen het besluit van 11 april 2016.

- 3.4 Voor zover appellant het generale college heeft verzocht om maatregelen te treffen om de kwaliteit van de procedures van het regionale college te verhogen, overweegt het generale college dat het daartoe niet bevoegd is gelet op artikel 23 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak. Ten overvloede overweegt het generale college dat de duur van de procedure in eerste aanleg niet onredelijk is.
- 3.5 Uit het voorgaande volgt dat het beroep ongegrond verklaard dient te worden. Hetgeen appellant overigens tegen het oordeel van het regionale college aangevoerd heeft, kan niet tot een ander oordeel leiden.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;

- verklaart het beroep ongegrond; en
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 4 juli 2017

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr.ing. M. Mouthaan (secretaris), mr C. Kool, mw mr. C.I.H. Kerstens-Fockens, mw mr. N.J. Grootjans-van Vulpen, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Slootweg.

Uitspraak op het beroep van de heren [T.] en [M.], beiden wonende te [...] (hierna: appellanten)

1. De procedure

- 1.1 Bij brief, met bijlagen, gedateerd 27 maart 2017 aan het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) hebben appellanten beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Utrecht (hierna: het regionale college) gedaan op 10 maart 2017 (zaaknummer: RCBG 069). Bij die uitspraak heeft het regionale college afgewezen het bezwaar ingediend door appellanten tegen de voorlopig door de algemene kerkenraad vastgestelde begroting voor het jaar 2017 van de Hervormde gemeente te [...] (hierna: de kerkenraad, de voorlopig vastgestelde begroting respectievelijk de gemeente).
- 1.2 Het generale college heeft de kerkenraad en het college van kerkrentmeesters in de gelegenheid gesteld om daarop te reageren en zij hebben daarvan geen gebruik gemaakt.
- 1.3 Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die het regionale college hem heeft doen toekomen.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De feiten

- 2.1 Gelet op de overgelegde stukken, gaat het generale college uit van de volgende feiten die voor de beoordeling van het beroep van belang zijn.
- 2.2 In het kerkblad van de gemeente van 9 december 2016 staat een begroting met als opschrift 'Algemene Kerkenraden - Ontwerp begroting 2017'. Onder de begroting staat dat de 'ontwerp begroting (...) op 21 november 2016 door de Algemene Kerkenraden goedgekeurd' is.
- 2.3 Bij brief van 11 december 2016 maken appellanten bij de Hervormde Algemene Kerkenraad (hierna: de HAK) bezwaar tegen deze begroting. Het bezwaar heeft betrekking op de wijze van goedkeuring en het niet vermelden van de mogelijkheid bezwaar te maken.
- 2.4 Bij brief van 5 januari 2017 dienen appellanten bezwaar in bij het regionale college tegen het besluit van de HAK tot goedkeuring van de begroting. De gronden van het bezwaar zijn dat geen gelegenheid is geboden om eventuele bezwaren tegen de begroting kenbaar te maken bij de HAK, dat in de begroting informatie over de werkelijke uitgaven en inkomsten per wijk ontbreekt, dat de begroting in wezen de definitieve begroting is die niet had mogen worden vastgesteld voordat de leden van de gemeente in de gelegenheid waren gesteld hun mening over de begroting kenbaar te maken op de correcte wijze en dat de begroting door de HAK ondertekend en gepubliceerd had moeten worden.

3. De beoordeling

- 3.1 Appellanten hebben bij hun brief aan de HAK van 11 december 2016 hun mening over de begroting kenbaar gemaakt aan de HAK. Zij zijn dan ook niet getroffen in hun belang door de wijze van publicatie. Het regionale college had appellanten om die reden in zoverre niet-ontvankelijk dienen te verklaren in hun bezwaar in plaats van dat af te wijzen. Het generale college zal appellanten daarom alsnog niet-ontvankelijk verklaren in hun bezwaar voor zover dat ziet op de wijze van publicatie van de begroting en het in de gelegenheid stellen meningen daarover kenbaar te maken.
- 3.2 Anders dan het regionale college heeft geoordeeld, is dat college wel bevoegd een inhoudelijk bezwaar tegen de begroting te behandelen. Echter, een dergelijk bezwaar kan volgens ordinantie 12-3-1a van de kerkorde alleen worden ingediend indien de bezwaarde gebruik heeft gemaakt van de gelegenheid zijn mening kenbaar te maken als bedoeld in ordinantie 11-6-4. In het onderhavige geval hebben appellanten dat op 11 december 2016 weliswaar gedaan met betrekking tot de wijze van goedkeuring en het onthouden van de mogelijkheid bezwaar te maken maar niet met betrekking tot het inhoudelijke aspect van de begroting dat appellanten ten grondslag leggen aan hun bezwaar ingediend bij het regionale college. Het regionale college kon het bezwaar om die reden dan ook voor het overige niet in behandeling nemen en had appellanten daarom ook daarin niet-ontvankelijk dienen te verklaren.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- vernietigt de uitspraak van het regionale college;
- verklaart appellanten alsnog niet-ontvankelijk in hun bezwaar ingediend bij het regionale college;
en
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 14 december 2017 door
mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H.
Knijff, P.C. Slootweg.

Uitspraak op het beroep van de heer U. te G.

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 16 juli 2017, met bijlagen, heeft de heer U. beroep ingediend tegen het door het regionale college voor de behandeling van beheerszaken in Gelderland (hierna: het RCBB) genomen besluit aangaande de besteding van diaconale gelden voor bouwwerkzaamheden van het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente te G.
- 1.2 Bij brief van 22 augustus 2017 heeft het generale college U. erop gewezen dat hij rekening dient te houden met een niet-ontvankelijk verklaring van zijn bezwaar.
- 1.3 Bij brief van 30 augustus 2017, per e-mail ontvangen, heeft U. aangegeven zijn beroep te handhaven en daarbij een aanvulling op zijn beroepschrift gegeven.
- 1.4. Omdat het generale college reeds dadelijk tot een uitspraak kon komen, is ervan afgezien het RCBB te vragen om een reactie op het beroepschrift.

2. Beoordeling

- 2.1 Volgens ordinantie 11-10 van de kerkorde kunnen de kerkenraad, het college van kerkrentmeesters of het college van diakenen bij het RCBB bezwaren indienen tegen een besluit op het gebied van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente of van de diaconie, genomen door een van de beide andere genoemde lichamen. Beroep tegen een besluit of een uitspraak van het RCBB kan, volgens ordinantie 11-22-5 jo. artikel 17-2 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak door één van deze kerkelijke lichamen worden ingesteld.
- 2.2 Hieruit volgt dat gemeenteleden niet gerechtigd beroep in te stellen tegen een besluit of uitspraak van het RCBB in de zin van ordinantie 11-22-5. Om die reden dient U. in zijn beroep op het generale college niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart U. niet-ontvankelijk in zijn beroep;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 17 oktober 2017

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mw mr. C.I.H. Kerstens- Fockens, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Sloopweg.

Uitspraak op het beroep van de heer [V.]

1. De procedure

- 1.1. Bij brief van 10 augustus 2017, met bijlagen, bij het generale college ingekomen op 15 augustus 2017, heeft de heer [V.] (hierna: [V.]) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Overijssel-Flevoland.
- 1.2. Bij e-mail van 6 september 2017 heeft [V.] een correctie op zijn beroepschrift toegezonden.
- 1.3. Omdat het generale college reeds dadelijk tot een uitspraak kon komen, is ervan afgezien het college van kerkrentmeesters te vragen om een reactie op het beroepschrift.

2. De uitspraak van het regionale college

- 2.1. De uitspraak, waarvan beroep, betreft een door de heer [Z.] (hierna: [Z.]) ingediend bezwaarschrift tegen het besluit van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] om mevrouw [M.] te benoemen tot beheerder van de [kerk] te [...]. Het bezwaar van [Z.] is ongegrond verklaard.

3. Beoordeling

- 3.1 Van een uitspraak van een regionaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen kan op grond van ordinantie 12-8-1 van de kerkorde beroep worden ingesteld door degene die het betreffende bezwaar maakte of het lichaam waarvan het besluit bij de behandeling van het bezwaar in het geding was. Deze bepaling verleent het beroepsrecht niet aan (al dan niet belanghebbende) leden van de kerk die in de procedure bij het regionale college geen partij waren.
Tegen de in 1.1 genoemde uitspraak kon slechts beroep worden ingesteld door [Z.] dan wel het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...]. Uit de stukken is niet gebleken dat [V.] optreedt als gemachtigde van [Z.].
- 3.2 Uit het voorgaande volgt dat [V.] niet in beroep kan gaan tegen genoemde uitspraak van het regionale college. Om die reden dient hij niet-ontvankelijk te worden verklaard in zijn beroep.
- 3.3 Voorzover [V.] met zijn brief van 10 augustus 2017 heeft bedoeld bezwaar in te dienen tegen het besluit om hem niet te benoemen tot beheerder van de [kerk] is het generale college van oordeel dat hij daarmee te laat is. Volgens ordinantie 12-3-4 dient een bezwaar te worden ingediend binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis kon worden genomen. Blijkens zijn brief is [V.] reeds op 25 februari 2017 op de hoogte gesteld van het besluit om hem niet te benoemen. De bezwaartermijn is daarmee ruimschoots overschreden. Er zijn geen argumenten aangevoerd die een verschoonbare termijnoverschrijding opleveren.
Derhalve heeft het generale college ervan afgezien zijn brief van 10 augustus 2017 ter behandeling door te sturen naar het regionale college.

5. Beslissing

- Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- verklaart de heer [V.] niet-ontvankelijk in zijn beroep;
 - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 17 oktober 2017

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mw mr. C.I.H. Kerstens- Fockens, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Slotweg.

Uitspraak op het beroep van de heer [Z.]

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 25 juli 2017, met bijlagen, bij het generale college per post ingekomen op 15 augustus 2017, heeft de heer [Z.] (hierna: appellant) beroep ingesteld tegen de op 17 juli 2017 verzonden uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Overijssel en Flevoland (hierna: het RCBG). Daarbij is het bezwaar van appellant tegen het beleid betreffende het besluit inzake de aanstelling van een beheerder van de [kerk] ongegrond verklaard.
- 1.2 Bij brief van 18 september 2017, met bijlagen, heeft het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: het CvKR) op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Het generale college ziet, gelet op de uitspraak, geen aanleiding om partijen in de gelegenheid te stellen hun inzichten aan het college mondeling toe te lichten en zij hebben daar evenmin om verzocht.

2. Het beroep van appellant

- 2.1 Appellant voert in beroep aan dat zijn bezwaar te maken heeft met het gevoerde personeelsbeleid van het CvKR dat zijns inziens geen recht doet aan mensen in dienst van de kerkelijke gemeente. Dat hij daarmee indirect of direct opkomt voor de rechten van bepaalde mensen is een daaraan verbonden gevolg dat in zijn ogen geen reden mag zijn een bezwaar ongegrond te verklaren.

3. De beoordeling

- 3.1 Ingevolge ordinantie 12, artikel 3, lid 1 is een voorwaarde voor een ontvankelijk bezwaar dat degene die het bezwaar indient in zijn werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen. Hetgeen appellant hieromtrent heeft aangevoerd, leidt het generale college niet tot het oordeel dat aan die voorwaarde is voldaan. Het enkele feit dat hij gemeentelid is, maakt hem bij het betreffende besluit van het CvKR geen belanghebbende in de zin van ordinantie 12-3-1.
- 3.2 Daarbij overweegt het generale college dat niets de door hem genoemde medewerkers in de weg heeft gestaan om zelf bezwaar te maken tegen het besluit van het CvKR. Dat is echter niet gebeurd en uit de stukken is niet gebleken dat appellant optreedt als gemachtigde van één van deze medewerkers.
- 3.4 Uit het voorgaande volgt dat het RCBG appellant wegens gebrek aan belang niet-ontvankelijk had moeten verklaren in zijn bezwaar. De uitspraak van het RCBG dient derhalve vernietigd te worden. Aan inhoudelijke behandeling van het beroep komt het generale college dan ook niet toe.

4. Beslissing

Het generale college

- vernietigt de uitspraak van het RCBG;
- verklaart de heer [Z.] alsnog niet-ontvankelijk in zijn bezwaar wegens gebrek aan belang;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 14 december 2017 door
mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff, P.C. Slootweg.

Uitspraak op het beroep van de heer [K.], wonende te [...].

1. Procedure

- 1.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het GCBG) heeft kennis genomen van:
- a. Het beroepschrift, met bijlagen, van de heer [K.], wonende te [...], (hierna: appelland) van 13 september 2017, gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de regio Groningen-Drenthe (hierna: het RCBG) van 13 juli 2017, verzonden op 18 augustus 2017. Bij deze uitspraak is beslist op het bezwaar van onder anderen appelland tegen het besluit van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk [...] (hierna: de kerkenraad) tot verkoop van het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk te [...].
 - b. Het verweerschrift, met bijlagen, van 4 oktober 2017 van de kerkenraad.
 - c. De stukken die het RCBG ter beschikking stonden.
 - d. Namens appelland zijn nog nadere stukken toegezonden alsmede een geluidsopname van de op 26 maart 2017 gehouden kerkdienst in het te verkopen kerkgebouw.
- 1.2 Op 15 december 2017 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij appelland aanwezig was, bijgestaan door de heer [D.] als zijn raadsman. Namens de kerkenraad waren aanwezig mevrouw [M.] en de heren [P.] en [D.], bijgestaan door hun raadsman.

2. Beoordeling

- 2.1 Bij de uitspraak van het RCBG is appelland in zijn bezwaar van 16 mei 2017 niet-ontvankelijk verklaard. Het RCBG heeft daartoe - samengevat en voor zover hier van belang - overwogen dat appelland niet binnen 30 dagen na het bekend worden van het besluit tot verkoop van het kerkgebouw daartegen bezwaar heeft gemaakt. Voorts heeft het RCBG geoordeeld dat nu appelland heeft verklaard niet tegen de verkoop van het gebouw te zijn hij daarom geen belang meer heeft bij de verdere afhandeling van het ingediende bezwaar en om die reden niet-ontvankelijk is. Het RCBG heeft overwogen dat appelland bezwaar heeft tegen de verkoop van het kerkgebouw aan de Hersteld Hervormde Gemeente (hierna: HHG) en dat hij er sterk de voorkeur aan geeft dat in het kerkgebouw een onderduikersmuseum wordt gevestigd. Over de keuze van de kopende partij heeft het RCBG verder nog overwogen dat het RCBG niet bevoegd is daarover een uitspraak te doen.
- 2.2 In beroep heeft appelland - samengevat weergegeven - aangevoerd dat het RCBG heeft miskend dat zijn bezwaar niet gericht was tegen het geruime tijd geleden genomen besluit tot verkoop van het kerkgebouw maar tegen de uitvoering daarvan door een kerkenraad waarvan de samenstelling sinds 26 maart 2017 niet meer voldeed aan de daarvoor geldende kerkordelijke regels. Appelland betoogt in dit verband dat het breed moderamen van de classis [...] aanwijzingen had moeten geven over hoe te handelen bij de verkoop. Naar de opvatting van appelland heeft de kerkenraad onbevoegd besloten het kerkgebouw door middel van een openbare inschrijving te verkopen. Daarmee is naar de opvatting van appelland het na de openbare inschrijving van 16 mei 2017 door de kerkenraad genomen gunningsbesluit eveneens in strijd met de kerkelijke regels. Bovendien, zo betoogt appelland, blijkt niet dat bij de gunning ervoor is gezorgd dat het behoud van de cultuurhistorische waarden van het kerkgebouw is gewaarborgd.
- 2.3 In verweer heeft de kerkenraad naar voren gebracht dat er geen sprake van is dat besluiten zijn genomen door een niet voltallige kerkenraad. Het besluit om de verkoop in handen te geven van het Kantoor der Kerkelijke Goederen en het moderamen was reeds genomen en meegedeeld op de ledenvergadering van 24 november 2016. De werkwijze inzake de verkoop is uitgebreid met de gemeenteleden besproken tijdens de ledenvergadering van 15 maart 2017. De gemeente heeft laten weten dat wanneer het kerkgebouw zou worden verkocht de voorkeur uitgaat naar verkoop aan een kerkgenootschap. Als bij de inschrijving op 16 mei 2017 de HHG de hoogste inschrijver zou zijn en een acceptabel bod zou doen, zou de gunning naar verwachting weinig tot geen discussie opleveren. Zo is het in de praktijk ook gegaan. De gunning is geheel volgens de voorgeschreven regels verlopen. Verder is gesteld dat het regionaal college voor de behandeling van beheerszaken in Groningen-Drenthe (hierna: het RCBB) op 19 juli 2017 toestemming heeft verleend voor de verkoop van het kerkgebouw. De cultuurhistorische waarde van het gebouw is gewaarborgd, omdat in de opgemaakte (concept) notariële akte een kettingsbeding is opgenomen

- waarin de huidige en toekomstige kopers wordt opgedragen de cultuurhistorische waarden van het gebouw in stand te houden. Ook is een uitsluiting geformuleerd voor drugs-, seks-, gok- en wapengerelateerde bedrijven.
- 2.4 Uit de stukken blijkt dat het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk te [...] tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol heeft gespeeld in het verzet. Er is in [...] een verzetsmuseum, de eigenaar daarvan is overleden en er is een toezegging dat een inmiddels opgerichte stichting, Onderduikersmuseum de Duikelaar, dat museum kan krijgen onder de voorwaarde dat het in het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk te [...] wordt gehuisvest.
- 2.5 Blijkens het bezwaarschrift van 16 mei 2017, de door het RCBG op 23 mei 2017 ontvangen schriftelijke toelichting daarop alsmede de ter zitting van het RCBG door appelland gegeven toelichting is het bezwaar niet gericht tegen het besluit tot verkoop van het gebouw maar tegen de gunning aan de HHG. Appellant stelt zich op het standpunt dat inwoners van [...] en daarbuiten het onderbrengen van het verzetsmuseum beter vinden passen dan de HHG die geen band met [...] heeft. Het gaat appellant dan ook om de afwikkeling van de verkoop van de kerk.
- 2.6 Het generale college stelt op grond van de stukken vast dat de kerkenraad in 2016 heeft besloten tot een fusie met de Gereformeerde Kerk te [...] . In dat kader is tevens besloten dat het kerkgebouw te [...] zal worden verkocht en dat voor de verkoop het KKG zal worden ingeschakeld. Tijdens de gemeentevergadering van 24 november 2016 is de gemeente daarvan in kennis gesteld. De kerkenraad heeft op 5 januari 2017 besloten dat de taxatiewaarde het uitgangspunt is bij de verkoop. Voorts is besloten dat zal worden gegund aan de hoogste bieder tenzij zich een uitsluitingsvoorwaarde voordoet. Op de vergadering van de kerkenraad van 14 maart 2017 is aan de orde geweest dat aan de hoogste bieder kan worden gegund, maar dat het niet zo is dat de hoogste bieder per definitie de nieuwe eigenaar wordt. Er worden twee data voor de bezichtiging van het gebouw vastgesteld en er is een uitsluiting geformuleerd voor drugs-, seks-, gok- en wapengerelateerde bedrijven. Daags daarna, op 15 maart 2017, is de gemeente over het voorgenomen verkooptraject ingelicht. Appellant was om hem moverende redenen niet daar aanwezig, zo heeft hij ter zitting van het generale college meegedeeld. De kerkenraad heeft ter zelfder zitting onweersproken naar voren gebracht dat tijdens de bijeenkomst op 15 maart 2017 vanuit de gemeente tegen de verkoopprocedure geen bezwaren naar voren zijn gekomen.
- 2.7 Aan het beroepschrift ontleent het generale college dat appellant op 29 maart 2017 ervan op de hoogte raakte dat op die dag in het kerkgebouw een kijkdag was gehouden in het kader van de verkoop bij inschrijving waartoe, zo stelt appellant, "kennelijk inmiddels was besloten". Op 16 mei 2017 vond de inschrijving plaats en vervolgens is de koop gegund aan de HHG. Het generale college stelt vast dat een en ander is verlopen overeenkomstig hetgeen waartoe de kerkenraad op de vergadering van 14 maart 2017 heeft beslist. Overigens is het generale college uit de stukken gebleken dat de HHG reeds eerder belangstelling voor het kerkgebouw heeft getoond, maar dat verkoop toen niet doorging wegens een te groot verschil tussen de vraagprijs en het bod dat de HHG toen deed. Uit de stukken blijkt verder dat de Stichting Onderduikersmuseum de Duikelaar ook aan de - openbare - inschrijving heeft deelgenomen. Ter zitting van het generale college heeft de kerkenraad meegedeeld dat het bod van de Stichting echter slechts symbolisch was.
- 2.8 In het midden kan blijven of de beslissing zoals die door de kerkenraad op 14 maart 2017 is genomen in de gegeven omstandigheden als een besluit in de zin van ordinantie 12-3-1 kan worden aangemerkt. Het generale college stelt vast dat appellant niet binnen 30 dagen na de dag waarop hij redelijkerwijze van die beslissing kon kennis nemen daartegen bij het RCBG bezwaar heeft gemaakt zoals ordinantie 12-3-4 voorschrijft. Zijn bezwaar dateert immers van 16 mei 2017. Weliswaar is op, dan wel kort na 16 mei 2017 gegund aan de HHG, maar het generale college is van oordeel dat deze gunning moet worden aangemerkt als een feitelijke uitvoeringshandeling waartegen op grond van ordinantie 12-3-1 geen afzonderlijk bezwaar openstaat. Het bezwaar van appellant is reeds daarom niet-ontvankelijk.
- 2.9 Uit het vorenstaande vloeit voort dat het beroep ongegrond is en dat de uitspraak van het RCBG - onder aanvulling van de gronden waarop deze berust - dient te worden bevestigd.
- 2.10 Het vorenstaande leidt er ook toe dat het generale college niet toekomt aan een bespreking van de door appellant aangevoerde gronden waarop zijn beroep berust.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van de heer [K.] ongegrond;

- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 2 januari 2018

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mw mr. C.I.H. Kerstens-Fockens, ds. H.J.J. Radstake en ds. R.H. Knijff.

Procedure

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het GCBG) heeft kennis genomen van:

- a. Het beroepschrift, met bijlagen, van [K.] wonende te [...], (hierna: appellant) van 13 september 2017 gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de regio Groningen-Drenthe (hierna: het RCBG) van 13 juli 2017, verzonden op 18 augustus 2017. Bij deze uitspraak is beslist op het bezwaar van onder anderen appellant tegen het besluit van de kerkenraad van de Gereformeerde kerk [...] (hierna: de kerkenraad) tot verkoop van het kerkgebouw van de Gereformeerde kerk te [...].
- b. Het verzoek om een spoedvoorziening als bedoeld in ordinantie 12-8-3 van 13 september 2017 zoals door appellant gemotiveerd bij e-mail van 19 september 2017.
- c. Het verweerschrift van de kerkenraad, per e-mail ontvangen op 21 september 2017. Nadien heeft de kerkenraad op verzoek van de voorzitter nog een tweetal in het verweerschrift vermelde stukken toegezonden.
- d. De stukken die het RCBG ter beschikking stonden.

Beoordeling

1. De rechtmatigheid van het hiervoor vermelde besluit zal worden beoordeeld in de beroepsprocedure. Op dat oordeel wordt thans niet vooruit gelopen.
2. Bij de uitspraak van het RCBG is appellant in zijn bezwaar van 16 mei 2017 niet-ontvankelijk verklaard. Het RCBG heeft daartoe - samengevat en voor zover hier van belang - overwogen dat appellant niet binnen 30 dagen na het bekend worden van het besluit tot verkoop van het kerkgebouw daartegen bezwaar heeft gemaakt. Voorts heeft het RCBG geoordeeld dat nu appellant heeft verklaard niet tegen de verkoop van het gebouw te zijn hij daarom geen belang meer heeft bij de verdere afhandeling van het ingediend bezwaar en om die reden niet-ontvankelijk is. Het RCBG heeft overwogen dat appellant bezwaar heeft tegen de verkoop van het kerkgebouw aan de Hersteld Hervormde Gemeente (hierna: HHG) en dat hij er sterk de voorkeur aan geeft dat in het kerkgebouw een onderduikersmuseum wordt gevestigd. Over de keuze van de kopende partij heeft het RCBG overwogen dat het RCBG niet bevoegd is daarover een uitspraak te doen.
3. In beroep heeft appellant - samengevat weergegeven - aangevoerd dat het RCBG heeft miskend dat zijn bezwaar niet gericht was tegen het geruime tijd geleden genomen besluit tot verkoop van het kerkgebouw, maar tegen de uitvoering daarvan door een kerkenraad waarvan de samenstelling sinds 26 maart 2017 niet meer voldeed aan de daarvoor geldende kerkordelijke regels. Appellant betoogt in dit verband dat het breed moderamen van de classis [...] aanwijzingen had moeten geven over hoe te handelen bij de verkoop. Naar de opvatting van appellant heeft de kerkenraad onbevoegd besloten het kerkgebouw door middel van een openbare inschrijving te verkopen. Daarmee is naar de mening van appellant het na de openbare inschrijving van 16 mei 2017 door de kerkenraad genomen gunningsbesluit eveneens in strijd met de kerkelijke regels. Bovendien, zo betoogt appellant, blijkt niet dat bij de gunning ervoor is gezorgd dat het behoud van de cultuurhistorische waarden van het kerkgebouw is gewaarborgd.
4. Appellant verzoekt om bij wijze van spoedvoorziening het besluit waartegen hij bezwaar heeft gemaakt te schorsen om te voorkomen dat het regionale college voor de behandeling van beheerszaken Groningen-Drenthe (hierna: het RCBB) zijn goedkeuring aan de gunning van het kerkgebouw aan de HHG verleent dan wel toestemming geeft voor de verkoop van het gebouw waarna de eigendomsoverdracht kan plaatsvinden. De uitspraak van het GCBG kan in de ogen van appellant voor het RCBB van belang zijn naar aanleiding van wat hij in beroep heeft aangevoerd over het feit dat gunning heeft plaatsgevonden zonder dat het behoud van de cultuurhistorische waarden van het kerkgebouw is gewaarborgd.
5. In verweer naar aanleiding van het verzoek om een spoedvoorziening heeft de kerkenraad naar voren gebracht dat het breed moderamen van de classis geen rol heeft inzake de verkoop van het gebouw. Verder is gesteld dat het RCBB op 19 juli 2017 toestemming heeft verleend voor de verkoop van het kerkgebouw. De cultuurhistorische waarde van het gebouw is gewaarborgd omdat in de opgemaakte notariële akte een kettingsbeding is opgenomen waarin de huidige en toekomstige kopers wordt opgedragen de cultuurhistorische waarden van het gebouw in stand te houden.

- Schorsing zou een langere periode van leegstand tot gevolg hebben hetgeen naar de mening van de kerkenraad de conditie van het gebouw niet ten goede komt.
6. De voorzitter begrijpt uit de stukken dat het kerkgebouw van de Gereformeerde kerk te [...] tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol heeft gespeeld in het verzet. [...] is een van de twee dorpen ter wereld dat de Israëliische Yad Vashem onderscheiding heeft gekregen. Er is in [...] een verzetsmuseum, de eigenaar daarvan is overleden en er is een toezegging dat een inmiddels opgerichte stichting, Stichting Onderduikersmuseum de Duikelaar, dat museum kan overnemen onder de voorwaarde dat het in het kerkgebouw van de Gereformeerde kerk wordt gehuisvest.
 7. Uit het bezwaarschrift van 16 mei 2017, de door het RCBG op 23 mei 2017 ontvangen schriftelijke toelichting daarop alsmede uit de ter zitting van het RCBG op 13 juli 2017 door appelland gegeven mondelinge toelichting is het bezwaar niet gericht tegen het besluit tot verkoop van het gebouw als zodanig, maar tegen de gunning van de koop aan de HHG. Appellant stelt zich op het standpunt dat inwoners van [...] en daarbuiten het onderbrengen van het verzetsmuseum beter vinden passen dan de HHG die geen band met [...] heeft. Het gaat appellant dan ook om de afwikkeling van de verkoop van de kerk.
 8. Anders dan appellant in beroep betoogt, heeft het RCBG naar het voorlopige oordeel van de voorzitter niet miskend dat zijn bezwaar ook inhield dat de kerkenraad ten tijde hier van belang niet overeenkomstig de daarvoor geldende regels was samengesteld. Dat die samenstelling mogelijk niet correct was, heeft appellant naar het oordeel van de voorzitter eerst met zo veel woorden als beroepsgrond bij het GCBG naar voren gebracht.
 9. De voorzitter laat in het midden of de afwikkeling van het eerder genomen besluit tot verkoop van het kerkgebouw, te weten de beslissing tot het houden van een openbare inschrijving op 16 mei 2017 en de daarop gevolgde gunning aan de HHG, kan worden aangemerkt als een besluit waartegen op grond van ordinantie 12-3 bezwaar kan worden gemaakt dan wel dat een en ander moet worden aangemerkt als de feitelijke uitvoering van het eerder genomen besluit tot verkoop, tegen welk besluit bezwaar op grond van ordinantie 12-3 openstond maar waarmee appellant op zichzelf kon instemmen.
 10. De voorzitter overweegt verder het volgende.
 11. Uit stukken blijkt dat de kerkenraad door het Kantoor der Kerkelijke Goederen is geadviseerd na een openbare inschrijving het kerkgebouw te gunnen aan de hoogsteieder. Voorts stelt de voorzitter op grond van de stukken vast dat ook de Stichting Onderduikersmuseum de Duikelaar op 16 mei 2017 aan de openbare inschrijving heeft deelgenomen. De Stichting heeft derhalve de mogelijkheid gehad het kerkgebouw te verwerven. De Stichting bleek evenwel niet de hoogsteieder te zijn. Dat vervolgens is gegund aan de hoogsteieder, te weten de HHG, acht de voorzitter niet onredelijk.
 12. Uit de door de kerkenraad ingezonden stukken blijkt dat het RCBB reeds op 19 juli 2017 toestemming heeft gegeven voor de verkoop van het kerkgebouw. Een schorsing, zoals door appellant verzocht, kan dan ook niet meer voorkomen dat deze toestemming wordt gegeven voordat het GCBG op het beroep heeft beslist.
 13. Aan die toestemming heeft het RCBB de voorwaarde verbonden dat in de notariële akte van overdracht door middel van een kettingbeding de huidige en toekomstige kopers wordt opgedragen de cultuurhistorische waarden van het kerkgebouw in stand te houden. De voorzitter is gebleken dat in artikel 21 van de ter zake van de verkoop opgestelde concept notariële akte van 11 september 2017 een kettingbeding is opgenomen ter waarborging van de cultuurhistorische waarden van het kerkgebouw. Hiermee acht de voorzitter voldoende tegemoet gekomen aan de door appellant in zijn verzoek tot het treffen van een spoedvoorziening ten aanzien van dit aspect geuite zorg.
 14. Gelet op het vorenstaande en in aanmerking genomen de belangen van de kerkenraad acht de voorzitter het niet aangewezen een spoedvoorziening te treffen als door appellant verzocht. Dat verzoek moet dan ook worden afgewezen.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om toepassing van ordinantie 12-8-3 af.

Gedaan te Voorburg op 12 oktober 2017
door mr. Th.C. van Sloten, voorzitter

Uitspraak op het beroep van appelland:
de heer [K.] wonende te [...]

1. De procedure

- 1.1 Met de op 9 november 2017 bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen brief heeft appelland beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college), met nummer 2017-203, gedaan op 13 oktober 2017.
- 1.2 Bij brief van 19 november 2017 heeft de kerkenraad van de Protestantse gemeente [...] (hierna: de kerkenraad) op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Op 17 januari 2018 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij appelland aanwezig was, alsook de heer [J.B.] en de heer [H.B.] en namens de kerkenraad de heer [A.Z.] (voorzitter van de kerkenraad), de heer [W.P.] (voorzitter college van kerkrentmeesters) en de heer [K.L.] (scriba).
- 1.4 Beide partijen hebben ter zitting nog een stuk overgelegd.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

- 2.1 Na de fusie in 2012 tot Protestantse gemeente is een proces in gang gezet om te komen tot afstoting van een van de twee kerkgebouwen, gebouw [A.] of gebouw [B.]. Op 11 mei 2016 heeft de kerkenraad besloten tot afstoting van [B.]. Het tegen dit besluit ingediende bezwaar is bij uitspraak van 16 september 2016 door voornoemd regionaal college gegrond verklaard en het besluit van 11 mei 2016 is vernietigd. Bij besluit van 20 april 2017 heeft de kerkenraad besloten om [A.] af te stoten. Het bezwaar van appelland richt zich tegen het besluit van 20 april 2017.
- 2.2 Het regionale college heeft bij zijn bestreden uitspraak het bezwaar van appelland tegen dit besluit ongegrond verklaard.

3. De beroepen en het verweer

3. Blijkens het beroepschrift, alsmede het verhandelde ter zitting van 17 januari 2018, heeft appelland - verkort en zakelijk weergegeven - de volgende beroepsgronden aangevoerd.
- 3.1 Het besluit is onzorgvuldig voorbereid. Bij het nemen van het besluit is uitgegaan van onjuiste cijfers. Ook heeft de kerkenraad geen oprechte poging ondernomen om tot verkoop van [B.] over te gaan, zich ten onrechte niet verzet tegen het verlenen van de monumentale status aan [B.], noch adequaat verweer gevoerd in de eerste procedure bij het regionale college, en heeft de kerkenraad ten onrechte nagelaten tegen deze beslissing in beroep te gaan bij het generale college. Ook is appelland onvoldoende gehoord en in de gelegenheid gesteld zijn standpunt te onderbouwen op de belegde gemeentevonden voorafgaande aan het besluit van 20 april 2017.
- 3.2 De kerkenraad heeft bij weging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot de in het besluit vervatte uitkomst kunnen komen. Het terugkomen van het eerdere besluit tot afstoting van [B.] heeft geleid tot een grote verdeeldheid in de gemeente. Bovendien zal de opbrengst van de verkoop van [A.] moeten worden geïnvesteerd in de noodzakelijke ingrijpende verbouwing van [B.]. Deze verbouwing zal weggegooid geld zijn, nu er geen sprake zal zijn van enige waardevermeerdering, aldus appelland.
- 3.3 Het verweer van de algemene kerkenraad wordt daar waar nodig hierna behandeld bij de beoordeling van de beroepsgronden waartegen het verweer is gericht.

4. Feiten

Voor een overzicht van de feitelijke achtergrond van het geschil verwijst het generale college naar hetgeen hierover is vermeld in de uitspraken van het regionale college van 16 september 2016 en 13 oktober 2017. Voor zover hierover tussen partijen verschil van inzicht bestaat zal dit hierna bij de beoordeling van het geschil worden besproken.

5. Beoordeling

- 5.1 Bij de beoordeling van de beroepsgronden gericht tegen het besluit van 20 april 2017 staat het bepaalde in artikel 23, eerste lid, van de Generale regeling kerkelijke rechtspraak voorop. Deze bepaling luidt als volgt:

Een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen kan een besluit van een kerkelijk lichaam geheel of ten dele vernietigen, aanvullen of ter zake een voorziening geven, als

- *het bestreden besluit is genomen in strijd met de kerkorde of met wettelijke bepalingen,*
- *het kerkelijke lichaam bij het nemen van het besluit niet de vereiste zorgvuldigheid in acht genomen heeft,*
- *het kerkelijk lichaam de bevoegdheid tot het nemen van het besluit heeft gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze bevoegdheid is verleend,*
- *het kerkelijk lichaam – bij een afweging van de betrokken belangen – in redelijkheid niet tot het bestreden besluit had kunnen komen.*

Bij de beoordeling van de vraag of de kerkenraad bij afweging van alle betrokken belangen niet in redelijkheid tot het bestreden besluit heeft kunnen komen is terughoudendheid op zijn plaats.

5.2.1 Ten aanzien van de vraag of het besluit tot het afstoten van [A.] zorgvuldig is voorbereid overweegt het generale college dat de kerkenraad met het oprichten van een [commissie] zich heeft willen laten informeren over de eisen en wensen ten aanzien van het toekomstige gezamenlijke kerkgebouw. Op basis van de cijfers in het eerste rapport van 1 mei 2015 heeft de [commissie] geconcludeerd dat het kerkgebouw [B.] de laagste kosten heeft in de komende 15 jaar, waarbij de noodzakelijke kosten voor de renovatie al zijn meegerekend. Ook is geconcludeerd dat de verkoopmogelijkheden van de beide gebouwen wijzen in de richting van het behoud van [B.], gelet op de hogere verkoopopbrengst van [A.] en de beperkte verkoopmogelijkheden van [B.]. De [commissie] heeft dan ook geadviseerd tot behoud van [B.]. Na dit advies heeft de kerkenraad een enquête gehouden onder de gemeenteleden waarin de vraag werd voorgelegd naar het belang dat zou moeten worden toegekend aan deze financiële overwegingen. Het merendeel van de respondenten gaf aan dat deze argumenten zwaar moeten wegen. De kerkenraad heeft vervolgens nadere vragen gesteld aan de [commissie], die de vragen heeft beantwoord in het aanvullend advies van 5 maart 2016. Dit rapport geeft aan dat het verschil in kosten over de komende 15 jaar weliswaar kleiner is dan aanvankelijk gerapporteerd, maar nog steeds zijn de jaarlijkse kosten van [A.] hoger dan de kosten van [B.] en is de verkoopopbrengst van [A.] hoger dan die van [B.]. Het generale college ziet geen grond om aan deze conclusies te twijfelen.

5.2.2 De kerkenraad heeft vervolgens de gemeente geïnformeerd over deze uitkomst en advies gevraagd welk kerkgebouw moet worden behouden. De meerderheid van de respondenten heeft gekozen voor behoud van [B.]. De kerkenraad heeft desondanks – onder voorwaarden – besloten tot behoud van [A.]. Tegen dit besluit is destijds bezwaar gemaakt. Naar het oordeel van het generale college is het niet onzorgvuldig van de kerkenraad dat de kerkenraad - in afwachting van de uitkomst van deze procedure - niet is overgegaan tot verkoop van [B.]. Het generale college overweegt hiertoe dat dit een zeer gebruikelijk uitgangspunt is, dat ook in de onderhavige procedure is gehanteerd. Immers, ook gedurende het beroep in deze zaak is niet overgegaan tot verkoop van [A.]. Het regionale college heeft het bezwaar gegrond verklaard en het besluit vernietigd, nu onvoldoende was gemotiveerd waarom - tegen het advies van de [commissie] in - was gekozen tot behoud van [A.] ten koste van [B.]. De kerkenraad besluit op 29 september 2016 met grote meerderheid om niet in beroep te gaan tegen deze uitspraak en om de verkoopmogelijkheden van [A.] te onderzoeken gelet op het hiernavolgende.

In de tweede helft van 2016 is een proces in gang gezet om [B.] op de monumentenlijst te zetten. Dit zou de verkoopmogelijkheden van [B.] verder beperken. De kerkenraad heeft van verschillende zijden juridisch advies ingewonnen teneinde de mogelijkheden te onderzoeken om zich hiertegen te verzetten. Telkens was het advies dat dit een zeer tijdrovend, kostbaar en vooral kansarm proces zou worden.

De kerkenraad heeft om die reden besloten geen rechtsmiddelen aan te wenden tegen het voornemen van de gemeente [...] van 25 november 2016 tot verlening van de monumentenstatus aan [B.]. Hierna zijn meerdere gemeentebesturen belegd, waarop plannen zijn besproken om [B.] te verbouwen en [A.] te verkopen (11 oktober 2016 en 30 november 2016). Ook zijn in januari, februari en maart 2017 diverse gesprekken gevoerd door de kerkenraad met gemeenteleden die zich op dat moment de "Verontruste [A-ers]" noemen over hun bezwaren tegen de keuze voor [B.]. Ook zijn zij uitgenodigd om op 14 maart 2017 een presentatie te geven aan de kerkenraad en zijn na de presentatie vele vragen over en weer

gesteld. Op 21 maart 2017 heeft de kerkenraad het voorgenomen besluit tot behoud van [B.] genomen. Op 6 april 2017 is een gemeenteavond belegd om het voornemen te bespreken. Op deze avond is tevens een artikel, geschreven door een van de bezwaarden, voorgelezen. Aan het eind van deze gemeenteavond hebben alle betrokkenen aangegeven dat zij hun standpunt volledig naar voren hebben kunnen brengen. Na afloop van deze avond heeft de voorzitter van het college van kerkrentmeesters naar aanleiding van een vraag van een van de bezwaarden nog navraag gedaan bij een makelaar-taxateur over wat - na verbouw van [B.] - de waardevermeerdering zou zijn. Dit zou ongeveer een derde van de investering zijn. Het generale college ziet evenmin reden om aan deze constatering te twijfelen. Uiteindelijk is op 20 april 2017 met een ruime meerderheid van stemmen het besluit genomen tot behoud van [B.] en het verkopen van [A.]. Naar het oordeel van het generale college getuigt de hiervoor omschreven gang van zaken van een zorgvuldige voorbereiding. Op meerdere momenten is niet alleen de gemeente gehoord zoals is voorgeschreven, maar zijn zij zelfs betrokken in het besluitvormingsproces, waarbij in het bijzonder gelegenheid is gegeven aan appellant en andere bezwaarden om hun bezwaren kenbaar te maken en toe te lichten. Dat hierbij onjuiste cijfers zijn gepresenteerd en gehanteerd is niet gebleken. Het besluit is dan ook niet onzorgvuldig tot stand gekomen.

- 5.3 Ten aanzien van de vraag of de kerkenraad bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot het bestreden besluit had kunnen komen, overweegt het generale college dat de kerkenraad doorslaggevend gewicht heeft mogen toekennen aan de financiële voordelen zoals die bleken uit voornoemde rapporten van de [commissie], temeer gelet op de beperkte verkoopmogelijkheden van [B.] als gevolg van de monumentale status. Hoewel het generale college er alle begrip voor heeft dat de verkoop van een gebouw waar men ter kerke ging een pijnlijke beslissing is, spreekt het college de hoop en het vertrouwen uit dat een dergelijk besluit de eenheid van de gemeente van de Heer niet zal ondermijnen.

6. Conclusie

Het generale college zal het beroep ongegrond verklaren.

7. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;

- verklaart het beroep van appellant ongegrond;
- bevestigt de bestreden uitspraak van het regionale college;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 15 maart 2018

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mevrouw mr. C.I.H. Kerstens-Fockens, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff en P.C. Slotweg.

Procedure

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het GCBG) heeft kennis genomen van:

- a. Het beroepschrift van [K.], wonende te [...] (hierna: appellant), van 8 november 2017, gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het RCBG) van 13 oktober 2017, nr 2017-203. Bij deze uitspraak is beslist op het bezwaar van appellant dat was gericht tegen het besluit van de kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: PGM) van 20 april 2017 tot sluiting en verkoop van het kerkgebouw [A.] en tot voortgezet gebruik van het kerkgebouw [B.] als kerkgebouw van de PGM. Het RCBG heeft het bezwaar van appellant tegen het besluit van 20 april 2017 ongegrond verklaard.
- b. Het verzoek om een spoedvoorziening als bedoeld in ordinantie 12-8-3 van 8 november 2017 van appellant, inhoudende een schorsing van het besluit van 20 april 2017 in verband met de intentie het kerkgebouw [A.] nu al te willen verkopen.
- c. Het verweerschrift van de kerkenraad van de PGM van 15 november 2017.
- d. De stukken die het RCBG ter beschikking stonden.

Beoordeling

1. De rechtmatigheid van het hiervoor vermelde besluit van de kerkenraad van de PGM zal worden beoordeeld in de beroepsprocedure.
2. Het verzoek om een spoedvoorziening strekt ertoe om onomkeerbare gevolgen te voorkomen. De kerkenraad van de PGM heeft in zijn verweerschrift meegedeeld dat vooruitlopend op het oordeel van het GCBG over het beroep van appellant geen opdracht zal worden gegeven tot verbouw van kerkgebouw [B.] en dat kerkgebouw [A.] niet zal worden verkocht. De kerkenraad wil hiermee, zo is verder meegedeeld, gehoor geven aan de wens van appellant om te wachten met de uitvoering van het besluit tot na de uitspraak van het GCBG.
3. Onder deze omstandigheden acht de voorzitter geen aanleiding tot het treffen van een spoedvoorziening. Het verzoek wordt dan ook afgewezen.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om het treffen van een spoedvoorziening af.

Gedaan te Voorburg op 20 november 2017
door mr. Th.C. van Sloten, voorzitter.

Uitspraak op het beroep van appellanten F.B., J.Z. en C.B. te [...], leden van de wijkgemeente [A.]

1. De procedure

- 1.1 Met de op 18 december 2017 bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen brief hebben appellanten beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Utrecht (hierna: het regionale college) van 10 november 2017.
- 1.2 Bij brief van 31 januari 2018 heeft de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente [...] te (hierna: de kerkenraad) op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Op 16 mei 2018 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij appellanten [F.B.] en [C.B.] aanwezig waren en namens de kerkenraad waren aanwezig de heren [G.H.] (voorzitter van de kerkenraad), [W.H.] (scriba), [H.L.] (voormalig scriba), [D.N.] (voormalig voorzitter van de kerkenraad) en [J.B.] (adviseur proces gebouwen).
- 1.4 Op 18 mei 2018 hebben appellanten de toelichting die zij bij de hoorzitting hebben gegeven per e-mail aan het generale college doen toekomen. Op 30 mei 2018 hebben appellanten hierin een (ondergeschikte) rectificatie aangebracht.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

- 2.1 Het bezwaar, voorgelegd aan het regionale college, richt zich tegen het besluit van de kerkenraad van 28 juni 2017, waarbij is besloten dat het kerkgebouw [A.] uiterlijk medio 2019 aan de eredienst wordt onttrokken en dat het kerkgebouw [B.] ter beschikking wordt gesteld aan de nieuw te vormen wijkgemeente bestaande uit de huidige wijkgemeenten [B] en [A.].
- 2.2 Het regionale college heeft bij zijn bestreden uitspraak het bezwaar van appellant ongegrond verklaard.

3. Het beroep en het verweer

- 3.1 Blijkens het beroepschrift, het verweerschrift en het verhandelde ter zitting van 16 mei 2018 zijn de standpunten van partijen zoals in de bezwaarfase ingenomen in de kern ongewijzigd. Het generale college verwijst derhalve in eerste instantie naar hetgeen hieromtrent is weergegeven in de uitspraak van het regionale college van 10 november 2017.
- 3.2 In beroep hebben appellanten ten aanzien van de gestelde belangenverstremming nog nader geconcretiseerd dat het enkele feit dat de heer [N.] een voorkeur heeft (geuit) voor het kerkgebouw [B.], reeds maakt dat hij een belang heeft bij de keuze voor het te behouden kerkgebouw. Het is nu juist dat belang dat maakt dat sprake is van belangenverstremming, gelet op zijn werkzaamheden bij het bedrijf dat de verkoopbaarheid van de kerkgebouwen heeft beoordeeld, aldus appellanten.
- 3.3 In beroep hebben appellanten ten slotte aangevoerd dat zij niet beschikten over het verweerschrift in de bezwaarfase. Ook hebben zij het volledige standpunt van de kerkenraad in de beroepsfase pas laat ontvangen.

4. Feiten en beoordeling

Het generale college overweegt dat het regionale college een volledige weergave heeft gegeven van alle voor het geschil relevante feiten. Ook schaaft het generale college zich volledig achter de overwegingen van het regionale college ten aanzien van de aangevoerde gronden. Het generale college neemt deze overwegingen dan ook in hun geheel over en zal hier volstaan met een verwijzing daarnaar. Ten overvloede overweegt het generale college dat het wellicht verstandiger was geweest de beoordeling van de verkoopbaarheid over te laten aan een bedrijf waar geen nauwe banden mee bestonden, echter op geen enkele wijze is gebleken dat de bevindingen in het rapport daadwerkelijk beïnvloed en onjuist zijn.

Ten slotte overweegt het generale college dat met het toezenden van alle relevante stukken in de beroepsfase de omissie in de bezwaarfase ten aanzien van het verweerschrift is hersteld. Ter zitting van 16 mei 2018 is ook gebleken dat appellanten op dat moment volledig op de hoogte waren van alle standpunten en stukken en daarop adequaat konden reageren.

Het generale college zal het beroep ongegrond verklaren.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van appellanten ongegrond;
- bevestigt de bestreden uitspraak van het regionale college;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 12 juni 2018

door mr. Th.C. van Sloten (voorzitter), mr. ing. M. Mouthaan (secretaris), mr. C. Kool, mw mr. C.I.H. Kerstens-Fockens, ds. H.J.J. Radstake, ds. R.H. Knijff, P.C. Slootweg.